

HERINNERINGEN AAN DE DORPSKERK TE WEZEP

150 jaar Dorpskerk te Wezep, daarvan mocht ik bijna 10 jaren dienstdoend predikant zijn. 38 jaar geleden, eind januari 1966, werd ik bevestigd en vanaf dat moment mocht ik honderden keren diensten hier leiden, huwelijken bevestigen, kinderen dopen, avondmaal vieren.

Je staat er in een lijn van voorgangers, mannen die vóór mij de gemeente dienden, vanaf 1863. Vanaf welke predikant heb ik 'mensenheugenis'?

Ik heb Ds. H.A. de Geus nog in leven gezien. Hij was altijd aanwezig op de Bondsdag van de Jongelingsbond in Utrecht, steeds met een zwart kalotje op. Slechts ruim 1 jaar was hij hier dominee, van 1914 tot 1915. Dat is 100 jaar geleden...

Ds. J.C. Terlouw heb ik persoonlijk enkele malen ontmoet en in 1950 was ik als jongen in Wezep met mijn broertje gelogeed in een pension aan de Kerkweg en kerkte hier bij Ds. Stelwagen. Hem heb ik later meermalen gesproken in Ede, waar hij enige jaren geleden overleed.

De preekstoel – hij is ruim en ik voelde me er thuis. Hoewel, vanaf de galerij keken overwegend jonge mensen zowat op je papieren. Sommigen keken me bemoedigend aan ('Doe je best maar, domineer'), anderen zochten er zo hun eigen bezigheden....

Vóór mij zaten in de volle vroege dienst honderden mensen. Je voelt dan telkens je verantwoordelijkheid: mensen het Woord van God verkondigen,

thuis biddend en studerend doordacht, hier met hartstocht en enthousiasme gebracht. 't Is een afhankelijk werk, maar wel het mooiste wat er bestaat. Het was een tijd van gemeenteopbouw. In de loop van jaren was er veel achterop geraakt.

Toen ik voor het eerst catechisatie ging geven boven de Torenkamer, wist ik niet wat ik zag. De overloop was bezaaid met klompen. Van de jongens. Die zaten op me te wachten, aan schragen en tafels. Hulpmiddelen waren er nauwelijks. Mijn collega Ds. Anthonie Gooijer hinderde dat niet, als hij maar tussen zijn volkje zat. Maar ik dacht: dit hier moet worden opgeknapt!

Nu, de kerkvoogden en notabelen zagen dat ook wel en maakten plannen voor een grondige opknopbeurt voor de Torenkamer en het bovenlokaal en die plannen kwamen tot uitvoering.

Terugdenkend aan de Dorpskerk herinner ik mij de eerste avondmaalsdienst, in maart 1966. Ik verbaasde mij over de gang van zaken: aan de eerste tafel de broeders der gemeente, aan de tweede de zusters en aan de derde en laatste een kleine gemengde groep gemeenteleden.

Een vrijwel volle Dorpskerk keek toe, kwam niet aan.

In de jaren daarna hebben velen de stap naar de Tafel des Heren gezet, menigmaal na innerlijke worsteling. De begeleiding hierin was voor mij een pastorale prioriteit. Mijn collega Ds. Peter Koeman trok dezelfde pastorale lijn als ik en die saamhorigheid werd door de gemeente herkend en gewaardeerd. Terugdenkend aan de Dorpskerk komen allerlei gezichten van de mensen van voorheen mij voor. Hoe velen heb ik zien groeien van jong naar oud, van alleen naar samen, van catechisant naar ambtsdrager. Hoe fijn was het ook groei in geloofskennis te ontdekken, niet alleen bij ouderen, ook bij jongeren.

Terugdenkend aan de Dorpskerk: de kerkvoogdij nam belangrijke besluiten: de kerkbelasting werd opgeheven en vervangen door het systeem van vrijwillige

bijdragen. En de huur van zitplaatsen werd beëindigd. Er waren meer kerkgangers dan zitplaatsen en dat leidde tot ongelijkheid. Alles werd toegelicht in deze kerk op een gemeenteavond. De president-kerkvoogd deed dat zakelijk, ik principieel, met een verhaal over de katholiciteit van de kerk. 'Wie heeft er nog vragen?' Slechts enkelingen stonden op, allemaal voorstanders. 'Dus ieder is er voor?' Zwijgen. Einde vergadering. Ik kwam buiten. Aan de overkant van de straatweg, voor de kledingzaak van Van der Wal, stond een groep mannen van gevorderde leeftijd. Ik hoorde er een met luide stem verklaren: 'Als zondag mien plek bezet is, ga ik eruit en komt ik er nooit meer in.'

De kerkvoogden namen een wijs besluit. Wie om gezondheidsredenen zijn of haar plaats wilde behouden kon zich melden. Er meldden zich... 200 gegadigden. De één had het aan z'n hart, een ander aan zijn maag, de derde aan zijn water.... 200 plaatsen werden gemerkt met 'geres' – gereserveerd. Het zou van lieverlee wel overgaan.

Terugdenkend aan de Dorpskerk: het orgel was op. Een vernieuwd orgel werd nodig. De kerkvoogden vonden dat ook wel, maar zochten het bij een niet al te dure orgelbouwer, Wil Boegem te Amstelveen, die in 1963 voor zichzelf begonnen was. Toen het instrument gereed was werd niemand minder dan Feike Asma uitgenodigd het orgel in te wijden. Ik weet nog hoe hij na afloop een antwoord op de vraag 'Hoe vindt u het orgel?' trachtte te ontwijken. Hij was zacht gezegd niet enthousiast. Het orgel heeft dan ook niet langer dienst gedaan dan 18 jaar.

Terugdenkend aan de Dorpskerk: de organisten. In mijn jaren waren dat Harm en Harry Jansen en wat later Rudi Altelaar. Zij waren ambitieus en Harm zou zelf beroeps worden. Ze haalden uit het orgel wat erin zat. Ik genoot van hun

enthousiasme en nam het altijd voor ze op wanneer er uiteraard weleens kritiek kwam uit de gemeente: ze speelden te wild, te hard, te vlug, te lang.... Eens had ikzelf een periode van lusteloosheid en spanning. Zat een beetje in de put door allerlei omstandigheden. Dominees hebben dat net als gewone mensen.... Harm Jansen wist ervan. Wat deed hij op een zondag? Tijdens het spelen voor de collecte vlocht hij in zijn spel een toen populair liedje van Ramses Shaffy: 'Hoog Sammy, kijk omhoog, Sammy, er is Eén die van je houdt'... De eerwaarde kerkenraadbroeders hadden niets in de gaten. De jongelui op de galerij wel, keken zichtbaar verbaasd. Ik was werkelijk getroffen door deze jeugdige muzikale bemoediging.

Terugdenkend aan de Dorpskerk komt Kerstavond 1967 bij me boven. Ik had in de kerkenraad voorgesteld de middagdienst te vervangen door een Kerstzangdienst in de avond. Broeder Stoffer hoor ik nog zeggen: 'Ik ga ermee akkoord, mits het geen zangavond wordt maar een echte dienst, met votum, groet, toga, prediking en lied.' Zo werd besloten.

Op die avond liep ik over de Zuiderzeestraatweg met mijn togakoffer, op weg naar de Dorpskerk. Onderweg: niemand te zien. Twijfel kwam in mij op: zou er niemand komen? Is zo'n nieuwigheid teveel voor de Wezepse gemeente? Ik naderde de kerk. Daar kwam een groepje mensen aan, mij tegemoet. Ik kende hen als kerkgangers. 'Wat nu, gaan jullie niet naar de kerk?' 'Dominee, er kan geen muis meer in, het is bomvol, wij kunnen er gewoon niet meer bij.' En zo was het. In de consistorie was geen stoel meer te zien. Met moeite bereikte ik de kansel, waar op de trap kinderen zaten. De organisten lieten midden in de winternacht de hemel open gaan... Onvergetelijk. Ere zij God.

Terugdenkend aan de Dorpskerk: op zondag 14 januari 1967 was heel Wezep bedekt met ijsel. Ik durfde geen auto of fiets te berijden en ging te voet naar de Dorpskerk, om mijn schoenen een paar oude kousen. Zo schuifelde ik naar de

kerk. Een jonge kerkganger gleed me per schaats voorbij over de Zuiderzeestraatweg.

In de consistorie waren enkele broeders opgekomen. We besloten de dienst te houden in de Torenkamer; er waren om 9.00 uur 58 kerkgangers, om 10.45 150. Het was een intiem samenzijn.

Maar het kon in deze kerk ook bloedheet zijn, wanneer het volop zomerde. Vooral in de middagdienst. De zorgzame koster zette dan een ventilator in de ruime preekstoel. Ter verfrissing van de dominee. De kerkgangers zagen zo nu en dan mijn togabef heen en weer wapperen...

Terugdenkend aan de Dorpskerk is voor mij ook terugdenken aan 'mijn' koster, Jan van Gelder. Een zorgzame, hartelijke man, altijd bereid je van dienst te zijn. Hij wist goed om te gaan met de wensen en soms de kuren van zijn dominee. Hij zal wel gedacht hebben: 'Wat heeft ie nou weer?' toen ik hem eens belde om de klok te luiden. Zomaar op een doordeweekse dag op een ongewoon tijdstip. Niemand trouwde, niemand werd begraven.

Wat was het geval? De Gereformeerde Kruiskerk was bijna af en er zouden twee klokken in de toren worden gehangen. Maar in welke toonsoort? Die moest wel harmoniëren met de klank van de nabije klok van de Dorpskerk en ik was daarover gebeld: "in welke toonsoort staat uw klok?" Geen idee.

Jan liet de klok een minuut luiden en ik zat bij het open raam met mijn vinger op het harmonium thuis. De klok staat in C.

U begrijpt dat dit voorval een leuk thema was toen ik bij de ingebruikname van de Kruiskerk een toespraak mocht houden: laten we samen stemmen in geloof, hoop en liefde.

Herinneringen aan de Dorpskerk, ik heb er vele. Het was een voorrecht op deze plaats het Woord te verkondigen. Ook een voorrecht om na zoveel jaren met u

mijn herinneringen te delen. Vier met vreugde 150 jaar Dorpskerk en dank God voor alles.

Toespraak gehouden ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van de Dorpskerk te Wezep in november 2013